

F. t. l. vedr. anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Flertallet bemærker dog samtidig, at den foreslåede bestemmelse på visse områder går længere end, hvad der følger af gældende ret. Som eksempel henvises til bestemmelsen i færdselslovens § 65, stk. 1, hvorefter ejeren (brugeren) af et køretøj efter anmodning fra politiet skal oplyse, hvilke personer der som førere har benyttet køretøjet. I sager om hastighedskontrol fortolkes bestemmelsen således, at en ejer af et køretøj, som umiddelbart mistænkes for at have ført køretøjet på gerningstidspunktet, har pligt til at afgive oplysninger til politiet i tilfælde, hvor føreren og dermed gerningsmanden har været en anden end ejeren selv. Den bestemmelse, som flertallet foreslår, vil begrænse en sådan pligt, idet en mistænkt person efter den foreslåede bestemmelse heller ikke vil have pligt til at afgive oplysninger i tilfælde, hvor det (efterfølgende) viser sig, at der ikke er grundlag for at anse vedkommende for skyldig i det eller de forhold, som mistanken omfattede.

Flertallet anfører i den forbindelse, at baggrunden for den nævnte forskel er, at den foreslåede bestemmelse ikke alene støttes på retten til ikke at inkriminere sig selv, men også er begrundet i hensynet til ikke at omgå strafferetsplejens regler, og det bemærkes i den forbindelse, at der ved en eventuel gennemførelse af de regler, som flertallet foreslår, må tages stilling til, om der på visse områder som f.eks. med hensyn til sager om automatisk hastighedskontrol foreligger særlige hensyn, som gør, at der på disse områder alene bør gælde den begrænsning i pligten til at afgive oplysninger, som antages at følge af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Der henvises til side 139ff i betænkningen.

4.2.3. Anvendelse af oplysningspligter over for andre end den mistænkte

Kommissionens flertal foreslår endvidere en bestemmelse, der regulerer spørgsmålet om anvendelse af oplysningspligter over for andre end den mistænkte.

Flertallet henviser i den forbindelse til, at administrative myndigheder – uden at komme i konflikt med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – kan pålægge andre end den mistænkte at tilvejebringe oplysninger, som kan belaste en mistænkt person. Hensynet til at imødegå omgåelse af strafferetsplejens regler indebærer imidlertid efter flertallets opfattelse, at offentlige forvaltningsmyndigheder bør være afskåret fra at anvende regler uden for strafferetsplejen om oplysningspligt mv. over for andre end den mistænkte, hvis oplysningerne søges tilvejebragt med henblik på behandlingen af spørgsmål om straf.

Kommissionens flertal foreslår derfor en bestemmelse, hvorefter andre end den mistænkte alene har pligt til i sager, hvor der indgår en mistænkt person, at meddele oplysninger, i det omfang myndigheden indhenter oplysningerne med henblik på behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. En sådan bestemmelse vil således ikke være til hinder for, at den pågældende myndighed kan påberåbe sig regler i lovgivningen om oplysningspligt, hvis oplysningerne søges tilvejebragt med henblik på varetagelse af opgaver uden for strafferetsplejen.

Flertallet foreslår endvidere, at den mistænkte – som kan give afkald på sin egen ret til ikke at afgive oplysninger – skal kunne give samtykke til, at myndigheden over for tredjemand kan anvende regler om oplysningspligt uden den begrænsning, der følger af den foreslåede bestemmelse.

Flertallet bemærker i den forbindelse, at der med udtrykket »andre end den mistænkte« sigtes til tredjemænd, som er private. Flertallets forslag regulerer således ikke spørgsmålet om indhentelse af oplysninger hos andre offentlige myndigheder.

Der henvises til betænkningens side 144f.

4.2.4. Juridiske personer

Kommissionens flertal foreslår, at de nævnte begrænsninger i adgangen til at håndhæve oplysningspligter skal gælde, hvad enten den mistænkte er en enkeltperson eller en juridisk person. I den forbindelse har kommissionen lagt vægt på, at hensynet til ikke at omgå de straffeprocessuelle regler har samme vægt, hvad enten mistanken er rettet mod en fysisk eller juridisk person. Hertil kommer, at det ikke kan afvises, at Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 skal fortolkes således, at bestemmelsen også beskytter juridiske personer mod selvinkriminering.

For så vidt angår de tilfælde, hvor den, som mistænkes for et strafbart forhold, er en juridisk person, har kommissionen overvejet, i hvilket omfang fysiske personer med tilknytning til den juridiske person skal identificeres med denne. Med udtrykket »fysiske personer med tilknytning til en juridisk person« sigter kommissionen til en juridisk persons bestyrelse, direktion og ansatte.

Kommissionen anfører, at spørgsmålet om identifikation mellem en juridisk person og fysiske personer med tilknytning til den juridiske person for det første har betydning i de tilfælde, hvor en oplysningspligt i lovgivningen påhviler en juridisk person som sådan, men hvor oplysningspligten for den juridiske person (virksomheden) forstås således, at pligten generelt – det vil sige uafhængigt af, om der foreligger en mis-